

Yttrande över Naturvårdsverkets hemställan om ändring i förordningen (2021:996) om engångsprodukter och förordning (2021:1002) om nedskräpningsavgifter

Er ref. KN2023/03710

Sammanfattning

Kommerskollegium bedömer att Naturvårdsverkets hemställan om ändring i förordningen (2021:996) om engångsprodukter bör anmälas enligt direktiv (EU) 2015/1535. Kommerskollegium bedömer däremot att hemställan om ändring i förordning (2021:1002) om nedskräpningsavgifter inte behöver anmälas enligt nämnda direktiv.

Vidare bedömer vi att hemställan om ändring i förordningen (2021:996) om engångsprodukter och förordning (2021:1002) om nedskräpningsavgifter kan behöva anmälas enligt direktiv 2006/123/EG om reglerna kan komma att tillämpas på företag som bedriver tillfällig verksamhet i Sverige.

Kommerskollegium bedömer även att de remitterade bestämmelserna kan behöva anmälas enligt WTO:s avtal om tekniska handelshinder (TBT-avtalet) om förslagen medför en väsentlig påverkan på internationell handel eller innebär en avvikelse från internationell standard.

Kommerskollegiums uppdrag

Kommerskollegium ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och handelspolitik. Kommerskollegiums uppdrag är att verka för frihandel. Det innebär att vi verkar för fri rörlighet på den inre marknaden och för liberaliseringar av handeln mellan EU och omvärlden samt globalt.

Anmälan av tekniska föreskrifter

Enligt 20 § 6 p. förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet ska Regeringskansliet anmäla förslag till författningar i enlighet med de procedurer som följer av Sveriges EU-medlemskap eller av andra internationella överenskommelser,

bland annat enligt proceduren i anmälningsdirektivet för tekniska föreskrifter, (EU) 2015/1535¹ och WTO:s avtal om tekniska handelshinder (TBT-avtalet).

1.1 EU:s anmälningsdirektiv

Tekniska föreskrifter enligt anmälningsdirektivet är bl.a. krav på varors egenskaper eller provning, begränsningar av varuanvändning, bestämmelser om återvinning av varor samt vissa förbudsbestämmelser.²

Tekniska föreskrifter som inte anmälts fast de borde ha gjort det, saknar rättsverkan och kan inte tillämpas mot enskilda.³ Tekniska föreskrifter som genomför EU-lagstiftning behöver inte anmälas, om inte ett utrymme till nationella lösningar har utnyttjats.⁴

Klimat- och näringslivsdepartementet har till Kommerskollegium remitterat Naturvårdsverkets hemställan om ändring i förordningen (2021:996) om engångsprodukter och ändring i förordning (2021:1002) om nedskräpningsavgifter.

Genom ändring i förordningen (2021:996) om engångsprodukter föreslås att orden ”expanderad polystyren” byts ut till ”polystyren som har expanderats” för att tydliggöra att bestämmelsen omfattar engångsplastprodukter som innehåller polystyren som har expanderats med olika tillverkningsmetoder och inte enbart med den tillverkningsmetod som är förknippad med begreppet ”expanderbar polystyren”. Då det inte står helt klart huruvida förslaget faller inom eller går utöver regleringen i engångsplastdirektivet bedömer vi att förslaget bör anmälas i enlighet med direktiv (EU) 2015/1535.

Naturvårdsverkets hemställan om ändring i förordning (2021:1002) om nedskräpningsavgifter innehåller inga tekniska specifikationer eller krav på produkter och bedöms inte vara anmälningspliktigt enligt direktiv (EU) 2015/1535.

Kommerskollegium rekommenderar att Regeringskansliet uppdrar åt kollegiet att anmäla förslaget om ändring av förordningen (2021:996) om engångsprodukter till kommissionen.

1.2 WTO:s TBT-avtal

Anmälningspliktiga tekniska föreskrifter enligt WTO:s TBT-avtal är bl.a. krav på varuegenskaper, krav på produktionsmetoder, samt krav på bedömning av överensstämmelse, om sådana bestämmelser kan ha en väsentlig inverkan på handeln mellan WTO-medlemmar.⁵ Vid bedömning av huruvida väsentlighetskravet är

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (anmälningsdirektivet).

² Anmälningsdirektivet artikel 1.1 (c), (d) och (f).

³ EU-domstolens dom i mål C-95/14, *UNIC* (2015) p. 29.

⁴ EU-domstolens dom i mål C-443/98, *Unilever* (2000) p. 29.

⁵ Artiklarna 2.9 och 5.6 TBT-avtalet.

uppfyllt ska hänsyn tas till det ekonomiska värdet av varorna eller eventuell annan betydelse, potentiella importökningar och möjligheter för utländska producenter att anpassa sig till de svenska reglerna. Väsentlighetskravet kan omfatta både minskning och ökning av importen. Enligt TBT-avtalet behöver däremot inte föreskrifter som stämmer överens med en internationell standard anmälas.

Om förslagen medför en väsentlig påverkan på internationell handel eller innebär en avvikelse från internationell standard, vilket är svårbedömt utifrån underlaget, rekommenderar vi att kollegiet uppdras att anmäla utkastet. Vid osäkerhet rekommenderar vi att en anmälan görs av transparens skull.

Anmälan av nya krav på tjänsteverksamhet

Av 20 § p 6 förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet följer att Regeringskansliet ska anmäla förslag till författningar i enlighet med informationsförfaranden som följer av Sveriges medlemskap i EU. Ett sådant förfarande föreskrivs i tjänstedirektivet avseende nya eller förändrade krav på tjänsteverksamhet.⁶

Enligt tjänstedirektivet ska samtliga krav som är tillämpliga på tjänsteutövare som är etablerade i ett annat land inom EU/EES och som tillfälligt tillhandahåller tjänster i Sverige anmälas. Om reglerna kan komma att tillämpas på företag som inte är etablerade här, utan bara bedriver tillfällig verksamhet i Sverige, gör Kommerskollegium bedömningen att de remitterade bestämmelserna är anmälningspliktiga enligt tjänstedirektivet.⁷ Kommerskollegium överlämnar till Klimat- och näringslivsdepartementet att bedöma huruvida ändringar i förordningen (2021:996) om engångsprodukter och förordningen (2021:1002) om nedskräpningsavgifter kan komma att tillämpas och omfatta företag som inte är etablerade i Sverige utan bedriver tillfällig verksamhet här.

Anmälan, formulär/IMI

Enligt tjänstedirektivet måste krav på tjänsteverksamhet kunna motiveras av tvingande hänsyn till allmänintresset, samt vara proportionerliga i förhållande till sitt syfte.⁸ En sådan motivering kommer att efterfrågas i samband med anmälan. Anmälan gör myndigheten själv i det webbaserade systemet IMI⁹. Kommerskollegium svarar gärna på eventuella frågor kring anmälningsförfarandet.

Kommerskollegium vill slutligen påminna om kontaktpunkten för tjänster. Kontaktpunkten ska innehålla information om, samt möjlighet att fullgöra, förfaranden

⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden, artiklarna 15.7 och 39.5.

⁷ Artikel 39.5.

⁸ Artiklarna 15.3 samt 16.1 tredje stycket.

⁹ Internal Market Information System.

och formaliteter som krävs för att få utöva en tjänsteverksamhet.¹⁰ Kontaktpunkten finns på www.verksam.se och administreras av Tillväxtverket.¹¹

Ärendet har avgjorts av vikarierande enhetschefen Heidi Lund efter föredragning av utredaren Martin Söderman. I ärendets slutliga handläggning har utredaren Vanessa Zanetti deltagit.

Heidi Lund
vikarierande enhetschef

Martin Söderman
Utredare

¹⁰ Artikel 6.

¹¹ Se 5-6 §§ i förordningen (2009:1078) om tjänster på den inre marknaden angående skyldigheten för myndigheter att lämna information till Tillväxtverket.